

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Česká Lípa 8. 7. 2013
Č. j.: SRS 037669/2013

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 14 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 24. 6. až 7. 7. 2013

1. Počasí

V období od 24. 6. do 28. 6. bylo poměrně chladno, oblačno až zataženo s přivalovými dešti, po kterých se opět zvedaly hladiny místních toků a došlo i k obnovení lagun na orné půdě. Denní teploty se pohybovaly v rozmezí 12 °C až 19 °C a noční teploty nepřesáhly hranici 11 °C. Tyto dny byly srážkově velmi vydatné, např. Litoměřice 66 mm a Děčín 70 mm srážek.

V období od 29. 6. do 7. 7. se postupně oteplovalo až na letních 28 °C ve dne. Noční minima se pohybovala v rozmezí 11 °C až 16 °C. Počasí bylo většinou polojasné až jasné a opět s lokálními bouřkami a přivalovými dešti při přechodu studené fronty z 3. 7. na 4. 7., např. Paceřice v okrese Liberec - 52 mm srážek. Celkové úhrny srážek jsou nadprůměrné, např. 72 mm v Děčíně, 70 mm v Kvítkovicích na Semilsku, 73 mm v Radešíně na Litoměřicku, 54 mm v Tušimicích na Chomutovsku. Srážky však byly lokálně velmi ohraničeny (především ve druhém období) a zde uvedené úhrny mohly být naprosto rozdílné od úhrnů v blízkých lokalitách.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Na některých částech pozemků, které byly, nebo jsou, dlouhodobě zatopeny, je již dosti znatelné žloutnutí, odumírání či odumření postižených porostů. Nejvýrazněji jsou postiženy porosty chmele, řepky, hrachu a jarního i ozimého ječmene. Mnohé porosty chmele se již připravují k likvidaci.

Průběh počasí ve sledovaném období výrazně napomohl k intenzivnímu růstu cukrovky, kukuřice a slunečnice. Z ochranných opatření probíhá především průběžná aplikace fungicidů v polních plodinách, chmelnicích, sadech a vinohradech, dle potřeby doplněná o aplikaci insekticidů. Provádí se intenzivní sekání trávy v sadech. Začala sklizeň raných brambor z nezaplavených pozemků a pěstitelé obilnin připravují techniku na sklizeň ozimých ječmenů. U pěstitelů drobného ovoce končí sklizeň jahod. Velké ztráty zde způsobila šedá hniloba jahod ve vlhčích a zamokřených lokalitách. V sadech začala sklizeň třešní a ve výše položených polohách pokračuje sklizeň píce na seno. U časně sklizených ploch začala již druhá sklizeň.

OBILNINY

Některé porosty v okresech Litoměřice a Louny jsou stále poškozovány stojatou vodou. Na těchto plochách rostliny odumírají a na silně podmáčených pozemcích jsou porosty velmi slabé.

V okrese Litoměřice (Charvatce u Martiněvsi, 25. 6.) byl pozorován plošný kalamitní výskyt dospělců hrbáče osenního (*Zabrus tenebrioides*). Tento kalamitní výskyt byl

zaznamenán po upozornění místních občanů. Pravděpodobný zdroj šíření je pole, které nebylo zoráno. Výdrol obilí byl následně ponechán bez kultivačního zásahu dlouho do jara.

Brouci jsou 14-17 mm dlouzí, na horní straně černí, na spodní straně smolně hnědí. Larvy jsou bělavé s tmavohnědou až černou hlavou a předohrudí. Na vrchní straně ostatních hrudních a zadečkových článků obdélníková hnědá políčka, na hrudi 3 páry silných nohou a na posledním článku 2 tupé výčnělky. Dosahují délky až 3 cm. Škodí jen larvy.

Na podzim a záhy na jaře jsou viditelné zasychající chomáčky larvami rozžvýkaných listů v podobě zkroutené rozcupované koudle. V jejich blízkosti jsou v půdě otvůrky kolmých chodbiček. Podobné otvůrky způsobují žížaly. Napadení se obvykle šíří frontálně od okrajů pozemků.

Ke škodám dochází v oblastech se suchým klimatem a těžkými jílovitými půdami. Intenzita výskytu hrbáče osenního v jednotlivých letech kolísá. Rozhodujícím je počasí v srpnu a září. Jestliže je sucho, hrbáč klade málo vajíček. Vývoj larev je zbrzděn. Vrcházející rostliny jsou napadány ještě poměrně málo škodlivými larvami 1. vývojového stupně. Navíc přirozená úmrtnost larev je značná. Naopak, jestliže je v srpnu a v září vlhko, larvy se líhnou dříve, před vzejitím ozimů. Živí se výdrolu obilí a pýrem. Ozimy jsou napadány škodlivějšími larvami 2. a 3. vývojového stupně.

K ochraně obilnin pomáhá osevní postup, při kterém dochází ke střídání s luskovinami a řepou a důsledné odstraňování výdrolu obilí a pýru. Chemické ošetření je účelné jen do fáze sloupkování. Porosty se chemicky ošetřují na základě výsledků půdních výkopů, jestliže se zjistí na ozimé pšenici na 1 m²:

na podzim: - po vzejití 0,5 larev 3. instaru nebo 3-6 larev 1. instaru

- při odnožování 3-6 larev 2. nebo 3. instaru

na jaře: - 3-4 larvy

(Larvy 1. instaru dosahují délky 11 mm, 2. instaru 21 mm a 3. instaru 30 mm).

PŠENICE OZIMÁ (RF 69-83 BBCH, tj. konec květu až časná těstovitá /vosková/ zralost)

První výskyt feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*) byl pozorován v okrese Liberec (Chrastava, 3. 7.). Střední byl pozorován v okrese Děčín (Stará Oleška, 28. 7.).

V okresech Chomutov (Droužkovice, 27. 6.), Louny (Lipenec, 2. 7.) a Liberec (Chrastava, 3. 7.) byl pozorován první výskyt hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*).

V okrese Louny (Lipenec, 2. 7.) byl zaznamenán silný výskyt padlí pšenice (*Blumeria graminis*) na praporcovém listu, ve stejném okrese (Lužec, 3. 7.) bylo pozorováno napadení v klasech.

První výskyt pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) byl pozorován v okrese Teplice (Měrunice, 24. 6.) Střední pak byl pozorován v okresech Děčín (Stará Oleška, 28. 7.).

V okrese Chomutov (Droužkovice, 27. 6.) byl pozorován první výskyt septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*).

V okrese Chomutov (Droužkovice, 27. 6.) byl pozorován první výskyt žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*).

V okrese Louny (Lužec, 3. 7.) byl pozorován střední výskyt kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) v klasech.

První výskyt kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) byl pozorován v okrese Liberec (Chrastava, 3. 7.).

Přímá ochrany aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

V okrese Most (Havraň, 1. 7.) byl zjištěn první výskyt larev plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*) a plodomorky pšeničné (*Contarinia tritici*).

V okresech Děčín (Stará Oleška, 28. 7.), Litoměřice (Roudnice nad Labem, 26. 6.), Semily (Mašov u Turnova, 2. 7.) a Ústí nad Labem (Dubice nad Labem, 3. 7.) byl pozorován první výskyt obaleče obilného (*Cnephasia pumicana*) ve feromonových lapačích. V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 24. 6.) bylo při náhodném průzkumu pozorováno poškození klasů larvami tohoto škůdce v rámci středního výskytu.

Vyskytuje se ve škodlivém množství jen v některých letech a to jen lokálně v nejnižších částech republiky. Obvykle napadá jen okraje porostů. K plošnému napadení dochází jen při přemnožení a při větrném počasí v období migrace housenek. Housenky snižují výnos a znehodnocují zrna.

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není registrován proti obaleči obilnímu žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 75-87 BBCH, tj. střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená až žlutá zralost: deformace tlakem nehtu irreverzibilní)

V okrese Děčín (Vilémov, 2. 7.) byl pozorován střední výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*).

V okrese Louny (Lubenec, 3. 7. a Tuchořice, 2. 7.) byl pozorován silný výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) v klasech.

První výskyt obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 3. 7.).

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není registrován proti obaleči obilnímu žádný přípravek.

V okrese Semily (Záhoří, 3. 7.) byl na okrajích pozemků pozorován četný výskyt plevelu ovsa hluchého (*Avena fatua*), který značně převyšuje ostatní rostliny.

ŽITO OZIMÉ (RF 75-83 BBCH, tj. střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená až časná těstovitá /vosková/ zralost)

V okrese Most (Polerady, 1. 7.) byl zjištěn první výskyt černé rzivosti trav (*Puccinia graminis*) na listech i klasech.

JEČMEN JARNÍ (RF 61-73 BBCH, tj. počátek květu: první prašníky viditelné až časná mléčná zralost)

V okrese Litoměřice (Chotiněves u Liběšic, 28. 6.) byl pozorován první výskyt padlí ječmene (*Blumeria graminis*).

V okrese Louny (Lipenec, 2. 7., Orasice, 24. 6. a Telce 24. 6. a 2. 7.) byl pozorován silný výskyt sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*).

V okrese Louny (Letov, 3. 7.) byl pozorován první výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) v klasech.

V okrese Litoměřice (Chotiněves u Liběšic, 28. 6.) byl pozorován první výskyt mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*).

Přímá ochrany aficidy a insekticidy je vhodná při výskytu 3 a více mšic na jednu kontrolovanou odnož v období konce metání.

KUKUŘICE (RF 19-39 BBCH, tj. 9 a více listů vyvinuto až 9 a více kolének patrných)

Pokračuje příznivý vývoj počasí pro růst kukuřice. Ve většině okresů již byly instalovány feromonové lapáky ke sledování výskytu bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*). Ve výše položených porostech, např. okres Česká Lípa, budou lapáky instalovány v následujícím období, až vzrůst rostlin umožní jejich bezpečnou instalaci bez rizika poškození rostlin nebo ztráty lapáku.

Ve světelném lapači v okrese Liberec (Paceřice, 21. 6. a 2. 7.) byly zaznamenány první úlovky motýlů zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*).

Škůdce snižuje výnosy a kvalitu zrna. Rozvléká parazitické houby. Zvýšení lámavosti stébel způsobuje sklizňové ztráty. Motýl je hnědožlutý. V rozpětí křídel měří 2,5 - 3 cm. Housenky jsou žlutohnědé. Dosahují délky až 3 cm. Škůdce snižuje výnosy a kvalitu zrna. Rozvléká parazitické houby. Způsobuje zvýšení lámavosti stébel a tím zvyšuje sklizňové ztráty.

Ošetřuje se jen kukuřice na zrna. Pro indikaci ošetření nejsou zatím spolehlivá kritéria. Je nutno zohlednit oblasti, kde se zavíječ pravidelně vyskytuje v silnější intenzitě, náchylnost

odrůdy k napadení i vzdálenost porostu od loňské kukuřice. Více bývá napadena kukuřice po kukuřici i kukuřice v těsném sousedství.

LUSKOVINY

BOB OBECNÝ (RF 65 BBCH, tj. plný květ: asi 5 hroznů na rostlinu kvete)

V okrese Louny (Telce, 24. 6.) byl pozorován první výskyt strupovitosti bobu (*Didymella fabae*) a silný výskyt rzivosti bobu (*Uromyces viciae-fabae*).

HRÁCH SETÝ (RF 67-79 BBCH, tj. dokvétání až téměř veškeré lusky dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti, semena plně vyvinutá /zelená zralost/)

Vlivem předchozích silných dešťů a trvalého zamokření půdy porosty ozimého hrachu stále žloutnou a kořeny uhnívají. Tento jev přetrvává v okrese Louny (Lubenec a Drahomyšl).

V okrese Litoměřice (Keblice, 3. 7.) byl pozorován silný výskyt fusariové kořenové hniloby hrachu (*Haematonectria haematococca*), hlavně při okrajích porostu.

V okrese Louny (Drahomyšl, 2. 7.) byl pozorován první výskyt strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*).

První výskyt kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) byl pozorován v okrese Liberec (Chrastava, 3. 7.) a střední pak v okrese Louny (Slavětín nad Ohří, 2. 7.).

Ošetření je účelné kdykoliv v průběhu vývoje rostlin při výskytu 3-5 mšic v průměru na jednu rostlinu. Hodnotí se na 10 místech po 10 rostlinách. Mšice se z každé rostliny oklepou na bílý papír a spočítají. Přednostně mají být ošetřeny návětrné okraje porostů. Včasná ochrana hrachu před mšicemi snižuje výskyt viróz až o 50 %.

V okrese Litoměřice (Liběšice, 28. 6.) byl ve feromonových lapačích zaznamenán první výskyt obaleče hrachového (*Cydia nigricana*).

OLEJNINY

HOŘČICE POLNÍ (RF 69 BBCH)

V okrese Louny (Orasice, 24. 6.) byl pozorován první slabý výskyt mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) a první slabý výskyt blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 77-79 BBCH, tj. asi 70 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až téměř veškeré šešule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

V okrese Chomutov (Droužkovice, 2. 7.) pokračuje výskyt alternariové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria brassicae*) na spodních listech ve střední intenzitě.

V okrese Louny (Hřivčice, 2. 7.) byl pozorován první slabý výskyt černí (*Cladosporium*).

V okrese Teplice (Měrunice, 24. 6.) bylo na okrajích porostu pozorováno nouzové dozrávání šešulí u rostlin, jejichž kořenový krček je poškozen fomovým černáním stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*). Nouzově dozrávající šešule jsou poškozovány ptáky.

V okrese Semily (Mašov u Turnova a Volavec, 3. 7.) byl pozorován první slabý výskyt hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*) (bílá hniloba řepky).

V okrese Louny (Hřivčice, 2. 7.) byl pozorován první výskyt šedé plísňovitosti brukvovitých (*Botrytis cinerea*) na šešulích.

V okrese Louny (Černochoy, 24. 6.) byl pozorován první slabý výskyt bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*). Ve stejném okrese (Hřivčice, 2. 7.) byl pozorován i střední výskyt.

SLUNEČNICE (RF 34-57 BBCH, tj. 4. internodium viditelné až květenství se zřetelně oddělilo od listů)

V okrese Litoměřice (Dušníky, 25. 6.) byl pozorován první výskyt **septoriové listové skvrnitosti slunečnice (*Septoria helianthi*)**.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 35-75 BBCH, tj. plný prodlužovací růst /cca 25 cm/ až plné nasazování bobulí)

V okresech Louny (Liběšovice 3. 7.) a Ústí nad Labem (Svádov, 3. 7.) byl pozorován první výskyt **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)**, střední výskyt byl pozorován v okrese Litoměřice (Dolánky, 3. 7.).

Na listových stoncích se zprvu mohou vyskytnout ojediněle hnědé, zahnívající skvrny. Na listových úkrojcích se objevují prvé příznaky na okrajích či špičkách: nažloutlé až světle zelené olejovité skvrny, které záhy hnědnou a zasychají. Na rozhraní zdravého a napadeného pletiva lístku se vytváří přechodná světle zelená zóna, na které se jako za vlhka na rubu vytváří šedobílý plísňový nálet. Za vlhkého počasí se skvrny velmi rychle šíří do horních listových pater a zachvacují celé listy a trsy. Na napadených hlízách vznikají na pokožce nepravidelné, často nenápadné, hnědé až olověně šedé skvrny, které později poněkud propadají. Pod skvrnami se na řezu nachází rezavé hnědé pletivo, neostře ohraničené od pletiva zdravého ("hnědá hniloba"). Tato hniloba později často přechází v hnilobu mokrou (následná infekce bakteriemi), která zničí celou hlízu.

Rozhodující ochranu natě poskytuje nasazení fungicidů. Nat' musí být po celou dobu náletu spor chráněna fungicidním přípravkem. Postřiková jícha musí proniknout do porostu, čehož lze dosáhnout nízkou jezdovou rychlostí a dostatečným pracovním tlakem. Pro účinnou a rentabilní ochranu je důležité zejména stanovení termínu prvního ošetření, které vždy má být preventivní, před výskytem choroby. První ošetření se signalizuje u jednotlivých skupin odrůd. Prognózy lze nalézt na portále Státní rostlinolékařské správy v sekci škodlivé organismy, prognózy. V případě, že nejsou k dispozici podklady pro zpracování některé z prognostických metod, lze signalizovat na základě růstové fáze porostu. U odrůd náchylných k výskytu plísňě bramborové se první ošetření signalizuje v době zapojování porostu v řádcích a u méně náchylných odrůd při zapojení porostu mezi řádky.

V okresech Liberec (Chrastava, 3. 7.) a Ústí nad Labem (Svádov, 3. 7.) byl pozorován první slabý výskyt larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)**, první střední výskyt larev byl pozorován v okresech Děčín (Vilémov, 2. 7.) a Louny (Zbrašín, 2. 7.). Slabé až střední výskyty larev jsou zaznamenány v nižších polohách okresu Semily (Sekerkovy Loučky, 3. 7.) u drobných pěstitelů.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5 000 larev na 1 ha.

V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 2. 7.) byl proveden náhodný průzkum, při kterém bylo pozorováno silné zaplevelení **ježatkou kuří nohou (*Echinochloa crus-galli*)**.

ŘEPA CUKROVKA (RF 33-39 BBCH, tj. listy pokrývají 30 % povrchu půdy až plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

V okrese Louny (Černochoy 2. 7.) byl pozorován první slabý výskyt housenek **kovolessklece gama (*Autographa gamma*)**.

PÍCNINY

TOLICE VOJTĚŠKA (RF 25 BBCH, tj. prodlužovací růst lodyh příp. listová růžice vytvořena)

V okrese Louny (Stradonice u Pátku, 24. 6.) byl pozorován silný výskyt **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)**.

CHMEL (RF 39-61 BBCH)

Některé porosty zaplaveného chmele, např. okres Louny (Stekník a Staňkovice) žloutnou a začínají usychat a odumírat. Ve chmelnicích probíhá neustále ošetření proti plísni chmelové. Přes veškerá opatření, tlak plísně trvá. Dále pěstitelé ošetřují proti mšici chmelové a svilušce chmelové. K významné změna zdravotního stavu nedošlo.

V okrese Louny (Počedělice, 2. 7.) byl pozorován střední výskyt **plísně chmele (*Pseudoperenospora humuli*)**.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrnky, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

V okrese Louny (Počedělice, 2. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*)**.

Na chmelu saje sviluška na spodní straně listů, na kterých se zpočátku objevují žlutavé, difuzní skvrnky, ty se rychle zvětšují a listy žloutnou, až červenají (tzv. měděnka listů). Na spodní straně listů se objevuje pavučinka se sviluškami, poté napadají chmelové šištice, ty následně hnědnou a zasychají.

Z hlediska signalizace se doporučuje provést ošetření v době před květem chmele při počtu 5 svilušek na list či zjištěných puchýřích po sání svilušek do výšky 1 m. V době od počátku květu chmele je nezbytné provést ošetření již při jakémkoliv výskytu škůdce proto, aby nedošlo k poškození květu a následně i chmelových hlávek.

V okrese Louny (Počedělice, 24. 6.) byl pozorován první slabý výskyt **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 74 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené - stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu)

Plošný výskyt **rizivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** byl zaznamenán na Turnovsku u malopěstitelů zjištěn.

V okrese Litoměřice (Horní Nezly, 27. 6.) byl pozorován výskyt larev **bejlomorky hrušňové (*Dasineura pyri*)** druhé generace.

JABLOŇ (RF 74-75 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené - stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu, až plod dosahuje asi 50 % konečné velikosti)

V okrese Louny (Židovice u Hnojnic, 24. 6., 27. 6. a 1. 7.) byl pozorován střední výskyt **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)**.

Chemická ochrana je nezbytná především u náchylných odrůd na lokalitách pravidelného výskytu. Poprvé se ošetřuje v období těsně před, či na počátku sekundárního šíření choroby (1-2 týdny před květem) a dále dle potřeby až do července. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak (vhodnost podmínek pro šíření a skutečný výskyt) a možnosti použitého fungicidu (7-14 dnů). Převážná část fungicidů používaných proti padlí jabloně je účinná také na strupovitost jabloně.

První výskyt **strupovitosti jabloní (*Venturia inaequalis*)** na listech i plodech byl pozorován v okrese Děčín (Březiny u Děčína a Malšovice, 4. 7., Markvartice, 3. 7.). V okrese Chomutov (Jirkov, 27. 6.) byl pozorován první výskyt na plodech. V okrese Louny (Libočany, 2. 7.) byl pozorován silný výskyt na listech i plodech. V okrese Litoměřice Kamýk u Litoměřic, 27. 6.) byl pozorován silný výskyt na listech. V okrese Most (Vtelno, 26. 6.) vzrostl výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech na silnou intenzitu a byl zjištěn první výskyt této choroby na plodech.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejného růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

V okrese Louny (Libočany, 2. 7.) byl pozorován silný výskyt **svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*)** na listech.

Ošetření v době po odkvětu, kdy jsou listy z větší části vyvinuté, obvykle od 2. poloviny května, je nutné, jestliže se zjistí v průměru 4-6 pohyblivých jedinců svilušky ovocné, svilušky chmelové nebo jiných druhů svilušek na jeden list.

V okrese Louny (Libočany, 2. 7.) byl ve feromonovém lapači zaznamenán první výskyt **drobníčka jabloňového (*Stigmella malella*)** a **obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*)**.

V okresech Litoměřice (Dobříň, 25. 6.) a Most (Vtelno, 26. 6.) byl ve feromonových lapačích pozorován silný nálet dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. V okrese Louny (Želkovice, 28. 6.) byl pozorován výskyt larev v plodech.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

V okresech Liberec (Svijanský Újezd, 2. 7.), Litoměřice (Dobříň, 25. 6.) a Most (Vtelno, 26. 6. a 1. 7.) byl ve feromonových lapačích pozorován silný nálet dospělců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)**.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7 - 12 dní po vrcholu letové vlny.

V okrese Most (Vteln, 26. 6.) byl ve feromonových lapačích pozorován střední výskyt **obaleče zahradního (Archips podanus)**.

Střední výskyt **obaleče zimolezového (Adaxophyes orana)** ve feromonových lapačích byl pozorován v okrese Most (Vteln, 26. 6.).

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při > 5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

V okrese Louny (Židovice u Hnojnic, 24. 6., 27. 6. a 1. 7.) byl pozorován střední výskyt **vlnatky krvavé (Eriosoma lanigera)**.

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 75-81 BBCH, tj. plod dosahuje asi 50 % konečné velikosti až počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu-zesvětlení)

V okrese Litoměřice (Dobříň, 25. 6.) byl pozorován silný výskyt **virových neštovic slivoně (Plum pox virus)** na odrůdě Čačanská lepotica.

V okrese Louny (Lahovice, 28. 6.) byl pozorován první výskyt **drobné skvrnitosti listů slivoně (Phyllosticta prunicola)**.

TŘEŠEŇ (RF 85-87 BBA, tj. pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost)

Na matečných stromech ve školkách ovocných rostlin v okrese Semily (Turnov, 2. 7.) byl pozorován slabý výskyt **skvrnitosti listů třešně (Blumeriella jaapii)** všeobecně, u odrůdy Kordia pak střední napadení.

V okrese Chomutov (Jirkov, 2. 7.) byl zjištěn první výskyt dospělců **vrtnule třešňové (Rhagoletis cerasi)** ve slabé intenzitě.

VIŠEŇ (RF 81 BBA, tj. počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu-zesvětlení)

Na matečných stromech a semenáčcích ve školkách ovocných rostlin v okrese Semily (Turnov, 2. 7.) byl, podle náchylnosti odrůd, pozorován slabý až střední výskyt **skvrnitosti listů (Blumeriella jaapii)**.

Na Mostecku (Vteln, 26. 6.) pokračuje střední výskyt dospělců **vrtnule třešňové (Rhagoletis cerasi)**.

Ošetření proti imágům vrtnule třešňové je signalizováno v době zvýšeného náletu imág na tyto fólie a ošetření proti vajíčkům a larvám se signalizuje v době maxima vykladení vajíček nebo na začátku líhnutí larev, tj. asi 14-17 dní po začátku výletu imág, udržuje-li se maximální teplota nad 17 °C. Poklesne-li teplota pod tuto hranici, oddálí se ošetření o počet dní s nižší maximální teplotou. Použijí se larvicidní a ovicidní přípravky za předpokladu přesného dodržení ochranných lhůt. Ošetření insekticidem s hloubkovým účinkem se provede pouze při zjištění nejméně 2 vajíček a larev na 100 náhodně odebraných plodů (nepočítat prázdné vpichy do plodů bez vajíček).

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 85- 91 BBCH, tj. první plody získávají odrůdově specifické zbarvení až počátek tvorby vrcholových /axilárních/ pupenů)

V okrese Ústí nad Labem, (Svádov, 3. 7.) byl pozorován první slabý výskyt **šedé hniloby jahod (Botrytis cinerea)**. V okrese Semily (Turnov, 2. 7.) došlo k silnému napadení porostů u největšího pěstitele jahod v okrese (Sempra Turnov s.r.o.) - napadeny jsou i porosty ostatních pěstitelů.

Laboratorně byl potvrzen výskyt **roztočika jahodníkového (*Tarsonemus fragariae*)** u zahrádkáře v okrese Semily (Lestkov, 1. 7.).

ZELENINA

CELER (RF 43 BBCH, tj. dosažení 30 % průměru kořenů)

V okrese Litoměřice (Mlékojedy u Litoměřic, 3. 7.) byl pozorovací bod poškozen v důsledku záplav, je však velmi dobře regenerovaný, avšak v místě déletrvajícího zamokření jsou rostliny slabší. Byl zde pozorován první slabý výskyt larev **vtule celerové (*Euleia heraclei*)**.

ZELÍ (RF 41-47 BBCH, tj. začátek tvorby hlávky, dva nejmladší listy dosud nevyvinuté až dosažení 70 % očekávaného průměru hlávky)

První slabý výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byl pozorován v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 3. 7.).

V případě zjištění výskytu mšic na deseti rostlinách ze sta je třeba aplikovat selektivní aficidy, ošetření je možné opakovat.

V okrese Litoměřice (Keblice, 3. 7.) bylo zjištěno první poškození hlávek housenkami **zápředníčka polního (*Plutella xylostella*)**.

OKRASNÉ DŘEVINY

V okrese Semily (Sekerkovy Loučky, 3. 7.) byl pozorován plošný výskyt napadení listů **padlím dubu (*Microsphaera alphitoides*)**, a to i na mladých rostlinách.

V Litoměřicích byl ve veřejné zeleni města zjištěn slabý výskyt bílého povlaku na listech po infekci **padlím (*Sawadea tulasnei*)** na javorech. Na divoce rostoucí zeleni (ořešák) byl pozorován slabý výskyt **antraknózy ořešáku (*Gnomonia leptostyla*)**.

Za Oblastní odbor Louny zpracovali: Luboš Pomichálek